

מתי לא מועיל תפילת הצדיק?

אם בְּהִקְדָּמִי תִּלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתֵי תַשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם: וְנָתַתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם (כו. ג-ד) כה אמר אדוננו ה' בעש"ט הק': נראה לפרש ע"פ פשוטו דאיתא בגמרא (תענית כ"ד:) ר' חנינא בן דוסא הוה אזיל באורחא, אתא מיטרא, אמר כל העולם כולו בנחת וחנינא בצער? פסק מיטרא. נמצא בשביל הצדיק פסק המטר, אבל 'אם בחקותי תלכו' תהיו כולכם צדיקים אז לא יועיל תפלת הצדיק היחיד נגד המורבים ויהיה הגשם בעתו.

הולכין אחר הרוב

וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם וְהִפְרִיתִי אִתְּכֶם וְהִרְבִּיתִי אִתְּכֶם וְהִקְמִיתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם (כו. ט) פירש רש"י הפריית, כפריה ורביה, הרבית, כקומה זקופה. והקשה הרה"ק מהר"מ ז"ל מרימונו הלא להלן (כו. יג) פירש"י על 'קוממיות' כקומה זקופה, ומה זה כפול? ותיירץ ד'הרבית' יש לפרש ארבה את עצמכם, היינו שכל אחד ואחד יהיה נידון כרוב. כמ"ש (פ"ק תענית (ט) שאני משה, דנפיש זכותיה כרבים.

(עטרת מנחם)

סגולת קיום התורה בעניות ובעשירות

וְאִם לֹא תַשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה (כו. יד) כתב ברש"י ומה אני מקיים 'ואם לא תשמעו לי להיות עמלים בתורה' ע"ש. אמרו רבותינו ז"ל (אבות ד') 'כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני'. והנה הבעל שם טוב ז"ל דקדק בזה, דהלא הביטול תורה אינו נחשב לעונש אצל אדם זה שהיה מבטל מעושר דהרי היה בידו לקיימה כשהיה עשיר ואף על פי כן לא קיימה, נמצא דעיקר העונש אצלו מה שסופו להיות עני, ואם כן הוי להו לרבותינו ז"ל לאמר כל המבטל את התורה מעושר סופו להיות עני? וביאר הבעל שם טוב ז"ל כי האמת ודאי כן הוא, שעיקר העונש אצלו הוא מה שסופו להיות עני, אך שבאו חכמינו ז"ל להורות שנפרעין ממנו מדה במדה על שפרק מעל עצמו עול תורה, הגם שהיה בידו לקיימה כיון שהיה אז עשיר, ולכן לא יניחו אותו אחר כך כשהיה עני שיקיים אחר כך את התורה, וזאת בכדי שיהיה עני כל ימיו, כי אם יניחו אותו לקיים אחר כך את התורה בעת שיהיה עני, אם כן ממילא יעשר אחר כך גם כן, שהרי כיון שיקיים את התורה מעוני סופו לקיימה שוב מעושר.

(תשוואות חן, שפתי צדיקים, נוצר חסד)

מי גרם לאבותינו את החטא

וְהִתְדוּ אֶת עֹנֵם וְאֵת עֹן אֲבֹתָם (כו. ה) אמר הרה"ק הרבי ר' מנחם מנדל מרימינוב זי"ע מהו הענין להתודות עון אבותינו, כמו שאנו אומרים 'אבל אנחנו ואבותינו חטאנו' כיון שאנחנו חוטאים בפועל, אם כן כשהיינו בכח האבות היינו גורמים להם לחטוא, שהיה אז אצלם בכח מוחם הנפש החוטאת שלנו, על כן מוכרחים אנו להתודות עון אבותינו, כיון שאנחנו גרמנו זה לאבותינו, כיון שהיינו אז בכח מוחם, גרמנו להם לחטוא במעשיהם בפועל.

(אגרא דכלה)

הרהורי תשובה בכל יום

וְרֵאֵת מֵאֲלֵהֶיךָ (כו. ו) אמרו חכמינו ז"ל (אבות פ"א) 'בכל יום ויום בת קול יוצאה מהר חורב ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה' והקשה מרן האלקי הריב"ש (מרגא הבעש"ט) כי אם אין אדם שומע הכרח למה מכריזין, ואם יש שומע, הנה מי ששומע כרוזין של מעלה אין צורך לו כל כך בכרח, כי מתעורר עצמו בכל רגע לשוב בתשובה שלימה, אם כן מה מהני הכרוזין, ותיירץ שהנפש שומע בודאי בכל אדם, ומתעורר, ואף רשע גמור מתעורר נפשו, ולכן אין לך רשע שאין לו הרהורי תשובה בכל יום, והצדיק נותן לב לקיים שמועתו, והרשע מאבד אותו הרהור טוב מלבו. וכן יש כמה דברים והתעוררות שמעוררין מלמעלה את האדם, כי כשנתעורר בעולם איזה פחד ויראה, הצדיק מתדבק בשמחת המצות ואור אלקי אין סוף, וגם הרשע נתעורר בכל רגע ביראה ושמחה ואהבה אלא שמאבד אותו ולוקח אותו לדברים פחותים ושפלים, והצדיק נתעורר ממוטב למושכל אלוהי, וכיוצא בזה, ישמע חכם ויוסף לקח עכ"ל.

(נוצר חסד)

צריך לבטוח בה' ללא קושיות ואז ירד השפע בלא הפסק

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית... וצוית את ברכתי לכם (כו. ז) רבינו הק'הרי"ר א"ל למלך מל"ז ענ"ש זי"ע מביא בספרו 'נועם אלימלך': בשם אחי החסיד המפורסם (הרבי ר' זושא) ויש לדקדק היות שהתורה יצאתה בכאן מדרכה שדרך הקרא לכתוב איזה יתור לשון בפסוק אפילו אות א' ועל ידי זה מתורץ כמה קושיות, אבל הקשיא לא נכתבה בעצמה בתורה, וכאן נכתב הקושיא בתורה, וטוב היה שלא לומר כי אם 'צוית' אח ברכתי וממילא לא יקשה שום אדם לומר מה נאכל? ונראה שהשי"ת ב"ה כשברא את העולם השפיע מטוב צינורות מושכים שפע לצרכי בני אדם, ודרך השפע שלא להפסיק כלל אלא כשהאדם נופל ממדרגתו, ואין לו בטחון בבורא ב"ה המשגיח אמתית הו"ו ומפרנס בריווח בלי הפסק כלל, ואז במחשבתו והיו עושה האדם פגם חלילה בעולמות עליונים, ומכחישים כח פמליא של מעלה רח"ל, ואז נפסק השפע חלילה, וצריך השי"ת ב"ה לצוות מחדש השפע שתלך כמו מתחילת הבריאה וזה הוא 'וכי תאמרו' וכו' שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם, שהיה שלם בבטחונו על אלקיו, ולא יאמר כלל מה יאכל כי כאשר חלילה 'פול' מן הבטחון לחשוב מה יאכל הוא עושה פגם חלילה בהשפע, ובה מטריוח כלפי שמיא לצוות מחדש, 'וכי תאמרו' פירש כאשר תאמרו כן, ואז תטריחו אותי 'צוית' את ברכתי, וכו', אלא שלא תתנהגו כך ותבטחו בה' בכל לבבכם ואז ילך השפע בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה.

(נועם אלימלך)

*

ביאור עמוק למאמר הרבי ר' זושא הג"ל בספר 'נועם אלימלך' שעל ידי השאלה יצטרך המקום לצוות את הברכה וכו' ע"ש, וביאור הדברים, דמה קושיא היא זו 'מה נאכל', מאן דיהיב חיי יחיב מזוני? אך כי אם יהיה קיום בני ישראל על פי נס ואין כל הדורות ראוין לנסים לכן יאמרו 'מה נאכל!' והתירץ שיהיה בדרך ברכה, וברכה היא קצת בטבע. אך באמת צריכין בני ישראל לידע כי גם הנסים וגם הטבעיים הכל אחד, ובאמת אין נס גדול ונפלא כמו הטבע שהוא הגדול שבנפלאות המושגים לנו, ואז כשזו האמונה, מתברר לבני ישראל כי אין זה עסק להיות ניזון על פי נס, רק 'וכי תאמרו' וכו' אז 'צוית' וכו' כנ"ל, ונס' הוא לשון 'הרמה', פירוש שהיא הנהגה מתורממת מהנהגת הטבע, ומיוחדת לבני ישראל. וכן כתב מהר"ל ב'גבורות ה' (הקדמה שניה ט) כמו שיש סדר

להטבע כן יש סדר לניסים, וסדר זה מיוחד לבני ישראל כנ"ל, ובאמת הדורות שנעשה להם הנסים היה קבוע בהם האמונה, והיה שור להם הטבע והנסים לכן נהג הש"י עמהם בניסים.

(שפת אמת)

הילך בתורתי אם לא !?

אם בְּהִקְדָּמִי תִּלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתֵי תַשְׁמְרוּ... וְנָתַתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם (כו. ג-ד). סיפר החסיד ר' אברהם שטרן, - מחבר הספר "שלושה עולמות" - אשר ידוע היה כדיוקן בסיפוריו, כי בתחילת בואו של רבינו הקדוש רבי מנחם נחום לשטפנשט, הייתה שנה של עצירת גשמים. והנה יום אחד, נכנס איכר יהודי אל רבינו ובקול כפרי מגושם הודיע - תבע: "רבי, צריכים גשם!" והוסיף להסביר בשפתו הכפרית, כי מחזיק הוא בבעלותו שדה-תבואה רחבת-ידיים, הזקוקה לגשמים מרובים על מנת שתתן יבול מבורך.

רבינו, אשר הבין מיד ממראה עיניו עם מי יש לו עסק, השיב לאיש ואמר: "בתורה הקדושה כתוב לאמור (ויקרא כו, ג-ד): "אם בחוקותי תלכו... ונתתי גשמיכם!" הרמז היה ברור: כאשר תקפיד לקיים את מצוות התורה - ירדו הגשמים אשר אתה מבקש!" ברם, כמאמר העולם: 'אם תבשל את האיכה במתוק או במר, איכר ישאר איכר'. נענה הלה והשיב בעזות-מצח הנובעת מבערות: "רבי! כן 'בחוקותי', לא 'בחוקותי' - אנו זקוקים לגשם!". התשובה הנואלת והנמבזה, דכדכה את רוחו של רבינו, עד כי היטב חרה לו על עצם החלטתו לבוא למדינה זו. בו-ביום, הורה למשמשו אשר על ביתו לנעול את הדלתות, ושוב לא הירשה להכניס לפניו שום אדם. חלפו ימים, ולשטפנשט הגיע חסיד ותיק מממרחקים, אשר הסתופף עוד בצילו של האדמו"ר מרח"ץ. לפליאתו, מצא את חצר הקודש נעולה על מסגר ובריה, אין יוצא ואין בא. רק לאחר מאמצים מרובים, עלה בידו ליצור קשר עם המשמש, ולאחר רוב הפצרות על בידו לשכנעו, כי יואיל רק להודיע לרבינו על בואו הולם, ואכן, הדבר פעל את פעולתו. רבינו ייחס חשיבות מיוחדת לחסיד הותיק מבית אבא, והתיר להכניסו לפניו. אזר הלה עז, ולאחר שסיים לשוחח עם רבינו בענייניו, פתח ושאל לפשר ההסגר השורר במקום. רבינו לא הסתיר ממנו את האמת לאמתו, ובכאב לב עצום תינה בפניו את השתלשלות העניינים עם אותו איכר. לבסוף הוסיף בקול נגשר: "קייבלתי על עצמי מסירות-נפש ובאתי למדינה זו, במטרה להפיח 'אידישקייט' בנשמות יהודיות. אך כאשר בסופו של דבר מקבל אני תשובה 'כן בחוקותי, לא בחוקותי' - מה עוד יש לי לחפש כאן? לשם מה צריך אני, איפוא, לקבל פה קהל?" נענה החסיד, שפיקח היה, ואמר: "זכורני, כי שמעתי פעם מפי מר-אביכם (מרן הסב"ק מרח"ץ) פירוש על הפסוק (שמות טו, ד): 'ויאמר ה' אל משה, הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וגו' למען אנסנו הילך בתורתי וגו'. ופירש הרבי זצ"ל: 'אנסנו', מלשון (ישעיה סב, ה): 'הרימו נס' הקב"ה כי צריך לרומם את היהודי ולהגביהו, ועל ידי כך ילך בתורתו!" - - למשמע הדברים, נחה דעתו של רבינו. הוא קרא מיד למשמש והורה לו לשוב ולפתוח את דלתות מעונו לפני קהל היהודים המשרחים לפתחו.

(אמונת אמת - שטפנשט, מפי כ"ק

האדמו"ר רבי יוחנן מטולנא זצ"ל)

גם העולה לגדולה יש לו להשאר בענוותנות

ואם המר ימרינו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש לא ינאל (כו. ל) מובא בשם הרה"ק רבי ישעי' מפעשדבורז' צללה"ה, בעת שאדם עולה לגדולה

'קללות' שבתוכחה בפרשת 'בחוקות' ברכות הם

תחת אחד השיחים שאל רבינו הק' האדמו"ר
משטפנשט זי"ע הנה חז"ל אמרו (יומא עו, א) 'מ'ידה
טובה מרובה ממידת פורענות'. וא"כ כיצד יתכן

אם לא ישתנה בדעתו והוא בענוותנותו כמקדם
זהו סימן שגדולתו הוא לרצון לפני ה' יתברך זהו
'ואם המר ימינו' אותיות 'הרם ירימנו' פירוש שאם
יתרומם אדם ויעלה לגדולה 'והיה הוא' היינו שהיה
בענוותנותו כמקדם, 'ותמורתו' אותיות 'ותרומתו'
זהו סימן שהתירומומות שלו 'ייהיה קודש' לרצון
לפני ה' יתברך.

שבפרשת בחוקות הדברים הטובים מופיעים בסוף
הפרשה בשני פסוקים בלבד, בעוד דברי התוכחה
והקללות באים בארוכה, אלא שצריך לומר כי גם
'הקללות' ברכות הם, (וראה זוהר חדש ריש פר' כי תבוא).
(מילין סתימין - שטפנשט)

סיפור / 'מאן דיהיב חיי יהיב מזוני'

והסעודות, אחר שכל מחשבתו טרודה בענין כספו
ולא היה יכול לעשות שום דבר, ואפילו כשהיצר
הרע הסיתו לבקש את אוצרו מהבעה"ב בעצם
יום השבת הרי בודאי שהבעל הבית לא יחזיר
לו את הכסף.

הבעה"ב שהיה יהודי חכם ראה והבין
שהאברך אין לו מנוח מדאגה על כספו. והנה
מיד שהגיע זמן מוצאי שבת התפלל תפילת
ערבית וכשהאברך עדיין היה באמצע התפילה
אחר 'ויהי נועם' ניגש אליו הבעה"ב כשצור
הכסף בידו ואמר לו הנה צורך הכסף שהפקדת
אצלי והרי שלך לפניך! האברך נתמלא בשמחה
וגיל ואורו עיניו כשראה שקיבל בחזרה את כספו
אשר כמעט שכבר התייאש ממנו ומשמש את
הצורך בידיו והרגיש שכל שתיים עשרה החבילות
של מטבעות הזהב קיימים בצורך שבידו והודה
לבעל הבית הישר.

לאחמ"כ ברוב סכלותו ניגש האברך לאיזה
פינה נסתרת מקום אשר עין הבעל הבית לא
תבחין בו שלא יראה שהוא חושד אותו ושם פתח
את הצורך לראות אם נשאר שם גם מטבעות
ה"פאטאקיל" אשר היה לו שם.

והפטיר הכפרי, אחר שסיים רבינו הק' לספר
לי סיפור זה אמר לי הגד נא לי וכי לא שוטה
היה אברך זה? אחרי אשר ראה שהבעל הבית
החזיר לו את כל שתיים עשרה צורות של דינרי
זהב וכי יש הוה אמינא אשר דוקא מטבע קטנה
זו יגנוב ממנו? הרי ששטות גדול הוא זה אשר
עשה האברך!

ובכן סיים הרבי ואמר: הנה בכל לילה בעת
אשר אתה הולך לישן על מטתך אתה מפקיד את
נשמתך בידיו של הקב"ה אשר ערכה רב מאוד
יותר משתיים עשרה צורות דינרי זהב, שהרי
בלי נשמה אין האדם אלא פגר מת ובוזה אתה
סומך על השי"ת שחזיר את לך הנשמה, ובקצת
הכסף והמזון אשר אתה קונה בבוקר מהכפריים
בזה אתה חושד את השי"ת אשר לא יתן לך
כדי מחסורך ולכן תדע לך שכמו שאתה מקבל
כל בוקר את נשמתך מידי של הקב"ה כך גם
תקבל את פרנסך והצטרכויותך אם תתפלל לפני
יצאתך לעסוק בעסקך.

סיים היהודי לספר את שיחתו עם רבו ואמר
לחסידיים שבאותו עת קיבל על עצמו שמהיום
והלאה לא אעסוק בשום דבר לפני התפילה, ולכן
נהניתי כל כך הפעם יותר מתמיד שהרי קיבלתי
הנהגה טובה על עצמי, בנסיעה זו. אמרו לו
החסידיים אכן, אמת הדבר שאתה קנית בנסיעתך
זו יותר ממנו שהרי אנחנו שמענו דברי תורה
עמוקים וגבוהים אבל אתה יצאת עם הוראה
מפורשת האין להתנהג בחיי היום יום שלך.

כשמע רבינו את תשובתו זו אמר לי שרצונו
לספר לי מעשה: פעם אחת היה אברך צעיר
אשר אחר חתונתו אכל 'קעסט' והיה סמוך על
שולחן חתונו במשך כמה שנים, וכשעברו השנים
הללו לא היה לו שום מה לאכול, וגם
שום אומנות לא היה לו בידי לכן החליט בדעתו
שהיות ו'נדן' מחמיו לא קיבל, ואין לו שום
כסף להתחיל לעסוק במסחר, לכן יסע לעסוק
ב'מלמדות' וכך עשה נסע מביתו למקום רחוק
עד שהגיע לאיזה כפר אשר צריכים היו ל'מלמד
דרדקי' ושם ישב במשך שלש שנים עד שקיבץ
סכום גדול, וכך למד עם 'ילדי היהודים שבכפרי
הסביבה, במשך הזמן לא הוציא שום פרוטה
להוצאות עצמו שהרי אכל במשך זמן זה מפת
אביהם של הילדים עד שהצליח לקבץ סכום גדול.
כשתוכניתו היא כאשר יחזור לביתו ויהיה לו די
לפתוח במסחר משל עצמו. ואז הלך לשולחני
להחליף את כל המטבעות הקטנות שהיו לו
למטבעות גדולות של 'גאלדענע רענדליך' ובעד
כל כספו קיבל שתיים עשרה צורות מלאות
במטבעות זהב ועוד נשאר לו מטבע 'פאטאקע'
אשר ערכו הוא קאפיקע אחד וחצי. וכשאוצר זו
מנוח בכיסו יצאו לדרכו חזרה לביתו כשגם בדרכו
חזרה לא הוציא שום מטבע מיותרת מכיסו אלא
סעד סעודותיו אצל יהודים טובים מכניסי אורחים
שפזורים היה לאורך כל הדרך.

באחד מימי שישי בצהריים הגיע לכפר אחד
ושאל את הכפרי אשר הכניסו לביתו מהו המרחק
אשר מכאן עד לעיר הקרובה - ומחשבתו היתה
כח בעיר פלונית מכיר היה יהודים נאמנים אשר
יוכל להשאיר בידם את צורך כספו למשך השבת
- ענה לו הכפרי כי המרחק לעיר הנ"ל הוא
נסיעה של כמה שעות.

בשמוע היהודי תשובה זו היה לו עגמת נפש
רבה שהרי אין הוא מכיר כלל את הבעה"ב הכפרי
הזה ואין הוא יודע אם איש נאמן הוא אשר
יכולים לסמוך עליו ולמסור בידו סכום כסף גדול
זה והבעל דבר כבר רצה להכשילו והביאו לידי
נסיון לחשוב שאולי יחזיק את הכסף אצלו גם
ביום השבת ח'ו. אך כשהגיע זמן הדלקת הנרות
והאשה בעלת הבית נגשה להדליק את הנרות
מיד נפל עליו פחד יום השבת והיצר הרע שוב
לא היה לו שליטה עליו ולא עשה שום חשבונות
וניגש להבעל הבית ואמר לו שרצה למסור בידיו
כל הכסף אשר יש לו עד לאחר השבת כשימשיך
לנסוע לדרכו.

ואכן הבעל הבית לקח ממנו את צורך הכסף
כבקשת אורחו והטמנו במקום המשתמר. והנה
במשך השבת האברך המלמד היה לבו טרוד
ומלא בחששות ודאגות: מי יודע אם עוד יזכה
לראות את כספו פרי עמלו אחר השבת, ואולי
הכפרי יכחיש את כל הפקדון אשר בידו, כמובן
שכל השבת התנהל אצלו בפזיז הנפש התפילות

פעם שבת הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל זי"ע
(יו"ד כ' איר ל"ה בעומר) בעיר אחת, ומכל ערי
הסביבה הגיעו חסידים ואנשי מעשה תלמידי
חכמים ובני עליה להסתופף בצל קורתו בשבת,
באחת מקבוצות החסידים שבאו להסתופף בצל
הצדיק היה יהודי כפרי פשוט מאד, והנה במשך
השבת דיבר הרה"ק ר' מאטעלע טשערנאביל
בענינים גבוהים מאד, רזין דרזין עילאין.

ויהי במוצ"ש בדרך חזרה לביתם חנו באכסניה
ללינת לילה. והחסידיים התלמידי-חכמים שוחחו
ביניהם ואמרו ששבת מרוממת כמו זו שהיתה
להם והסודות הגבוהים אשר שמעו בזה הפעם
לא זכו מעולם במשך כל ימי חייהם. והנה היהודי
הכפרי שהיה עמם נענה ואמר שגם הוא נהנה
משבת זו אצל הרבי יותר מכל השבתות שהיה
לו מעודו עד היום הזה.

שאלו אותו החסידים מה היה מיוחד בשבילו
בפעם הזאת - והרי הוא לא הבין כלום מכל
הדברי תורה שנאמרו במשך השבת - ענה להם
הכפרי צודקים אתם שאת הדברי תורה לא הבנת, אך
בכל זאת זכיתי לדבר גדול, והוא, שאחר
השבת כשנכנסתי להפדר לשלום מרבינו שאל
אותי איך אני נוהג בחיי היום יום? ואמרתי לו
שאני נוהג כמנהג כל שאר היהודים. אך הוא
רצה לשמוע בדיוק את כל סדר היום שלי מן
הבוקר עד הערב. אמרתי לו שכשאני קם בבוקר
ראשית אני נוטל נטילת ידים שחרית ומיד אני
יוצא לדרכי לסיבוב בכפרי הסביבה ואני קונה
שם מה שאני צריך קצת תבואה אצל אחד, וכמה
ביצים אצל חבירי, וכו' וכשכבר יש בידי לצורכי
היום ולצורכי מסחר אני חוזר לביתי ואומר ברכת
התורה ומתפלל, ואחר התפילה, אני אומר כמה
פרקי תהילים ושותה כוס יי"ש, ואז אני נוטל
ידי לסעודה טובה, ואז כיון שכבר נהיה השעה
מאוחרת אני הולך לנוח קצת לשינת הצהריים, ואז
אני נוסע לגמור את עסקי המסחר שלי ואח"כ אני
מתפלל מנחה ומעריב, שותה כוס יי"ש נוטל ידי
לסעודת הערב, קורא 'ק"ש שעל המטה' ועולה על
יצועי לשינת הלילה.

נענה ואמר לי רבינו: בני חביבי אינך נוהג מנהג
טוב! שהרי לפני התפילה אסור לצאת לעסוק
במסחר. אמרתי לרבי: ימחול לי רבינו, אבל אין
הוא מבין כלל בעניני המסחר שלי, והרי האנשים
הכפריים שצריך אני לקנות מהם קמים בבוקר
ויוצאים לעבוד בשדות וכרמים שלהם, ואם לא
אקום מוקדם מאד ואלך מיד לביתם לקנות את
צרכי אלא אצטרך לומר מקודם ברכת התורה
ולחכות לזמן תפלה ולהתפלל, הרי שלא אמצא
שום איש בביתו ולא אוכל לקנות את מצרכי
וחסל כל מסחרי.

יומין דנשמתא

יומא דהילולא דהרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע כ"ט אייר (תר"י)

מאמרותיו הטהורות

אהבת ישראל: אמר הרה"ק ר' דוד משה מקרעטשניף בשם דודו זקנו הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן שאמר: מנין יודעים אנו שהכוחות שלנו הם מצד הקדושה, ולא ח"ו מצד אחר. הסימן האמיתי הוא שנמצא אצלנו אהבת ישראל, וזה יכול להיות רק מצד הקדושה.

(ארכעה ארזים)

ישיבת חסידים מועיל לפרנסה: מרגלא בפומיה דרבי מאיר, כי כאשר יתועדו חסידים ואנשי מעשה יחד ושותין משקה ואומרים זה לזה "לחיים", הוא טוב ומועיל לפרנסה. "דען ווען דיא יודען צוגייען זיך" [כששני ידיך, היינו יהודים, נפרדים], "בלייבט איבער פין לחיים לחם" [נותר מתיבת "לחיים" אותיות לחם] היינו פרנסה טובה.

(דעת זקנים)

הכנסת אורחים: שמעתי מאמור"ר זללה"ה, כשהיה אצל הצדיק הקדוש רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל אמר לו: שמעתי מאבי רבי אהרן אריה מפרמישלאן, כמו שמקבל בעל הבית את האורח בעולם הזה בסבר פנים יפות, כך לעתיד לבוא מקבלין את הנשמה שלו בסבר פנים יפות. [והביא שם בזה"ל: מצאתי סמך לדבריו הקדושים, כדאיאת בתקוני זהר תיקון ו' דף כג: בגין דא דמקבלין אושפיזין באנפין צהובין בחדוה בענוגא בהאי עלמא, כד נשמתא ורוחא ונפשא נפיק מגו גופיה מהאי עלמא, הכי מקבלין ליה בעלמא דאתי, זכאה איהו מאן דמקבל אורחין ברעוא שלים כאלו מקבל אפי שכינתא, דבמדה דמדד בר נש בה מודדין ליה].

(זקן ביתו)

חרדה מהי? אמר הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן: מי שרוצה להבין את הפסוק "ויחרד יצחק חרדה גדולה" (בראשית כז, לג), יתבונן בתפילתו של החוזה מלובלין.

(אהל הרבי)

ציון הרבי ר' אלימלך בליזענסק סגולה ליראת שמים: מובא בס' דברי יצחק ח"ל, שמעתי בשם הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זללה"ה שאמר, מי שרוצה שיהיה לו יראת שמים באמת, ילך על ציון של קבר הרבי ר' אלימלך בליזענסק זי"ע ויתפלל שם, ויעשו דבריו פירות.

(דברי מאיר)

הקב"ה הזמין להם מעות לקנות לפחות הצרכים ההכרחיים ביותר, למה לאבדן בידים? התחילו לטעון עם רבינו, והוא בשלו, לבסוף הסכימו שיושיבו בי"ד של שלשה לעיין בדבר ולפסוק הדין.

שמע הבי"ד את דברי הצדיק וטענות בני הבית, ופסק שמותר לו להצדיק להשתמש בהמעות, כי אם הוא בענוותנותו אינו חושב את עצמו לצדיק, אבל אותו איש ודאי שחושבו לצדיק ודאי שנתכוין אליו, וכך חושב גם כן אותו איש שברכתו של הצדיק הועילה לו, ובודאי נתן מה שנתן במתנה גמורה להצדיק.

אמר רבינו: עדיין רוצה אני לשאול בעצת הרבנית, אם ליהנות מהמעות, קראו להרבנית, והצדיק הציע לפניו את הענין: היות שיש לו "שאלה" אם הוא רשאי ליהנות מהמעות, על כן הושיב בי"ד ופסקו שמותר, ומכל מקום רוצה הוא לשאול גם בעצתה, אמרה הרבנית: הרי אתה נוהג תמיד שלא לאכול מ"שאלה" שהורה בה חכם! מיהר רבנו ושלח רבינו את המעות בחזרה.

סיפר א' מהחסידים הזקנים: פ"א בא לפני הרה"ק אחד מן המשכילים מהעיר לבוב, אשר היה מן חברת המשכילים שרדפו את הצדיקים זללה"ה, ובכן בא בערמה ונכנס להרה"ק עם פתקא ופדיון נפש, והרה"ק ברכו ויצא מפניו, כאשר אך יצא מביתו אמר להגבאי שיביא לו קנה מקטרתו, והביא לו, מיד לקח הרה"ק את הפ"נ שנתן לו זה המשכיל, שהי' משטרי המדינה והדליקו אצל הנר והניחו בקנה מקטרתו להבעיר בו את עלי הקטרת, הגבאי נבהל ואמר רבי! הלא השטר הוא על חמשה רי"כ! [סכום הגון] אמר לו הרה"ק לא ראיתי עליו צורת מטבע כי אם נייר חלק.

כעבור שעה אחת והנה פקיד הממשלה נכנסו להרה"ק לעשות חיפוש, כי נאמר להם שהרב יש לו שטרות מזויפים, בקשו ובדקו בחורין ובסדקין ויצאו בפוזי נפש, אח"כ נודע הדבר כי פלוני זה בא מלובב ושטר מזויף בידו לתת להרה"ק בתור פ"נ, ובאופן זה יוכל לו ללוכדו ברשת המשפט, ומיד כאשר יצא מהרה"ק נכנס לבית הפקידות והלשין על הרה"ק שיש ת"י שטרות מזויפים, והי' בטוח כי עוד ימצאו ת"י השטר המזויף שהוא נתן לו כפדיון נפש.. ובכן נפתר החידה מה שלא ראה הרה"ק בו צורה דווא והבעירו לעשן בו קנה מקטרתו.

סיפורים ועובדות מחיי הצדיקים

לפני שנתגלה רבינו הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, היה מתפרנס מפרה אחת חולבת, והיתה דרכו בקודש לחסוך מפיתו ומאכליו ושאר הוצאות ככל האפשר, כדי שיהיה בידו לחלק לעניים בשר לשבת - קודש, כי מטבעו תמיד מנעוריו ועד זקנה ושיבה היה פזרן גדול לעניים, בין משלו ובין ע"י קיבוץ נדבות מאחרים לצרכי עניים. פעם אחת, ביום רביעי בשבת, לא היתה בידו אף פרוטה אחת לחלק, וחשב מחשבות מה לעשות, ועלה על דעתו לשחוט פרתו ולחלק הבשר לעניים, וכן עשה, בחצות הלילה לקח הפרה והוליכה אל השוחט לשחטה, ועוד באותו לילה חילק כל הבשר לעניים, בבוקר השכם הלכה זוגתו הרבנית לחלוב את הפרה, ולתמהונה הרב לא מצאה את הפרה ברפת, ואחרי שחיפשה הרבה וראתה כי איננה, באה מבוהלת לפני בעלה הצדיק וסיפרה לו במר נפשה כי הפרה אבדה, השיב לה הצדיק: חס ושלום, הפרה לא אבדה; היא עלתה השמימה...

גם בימי עוניו ומרדו, נהג לחלק לעניים את כל מה שנשאר לו ומחלק היה בו ביום כדי שלא ילוננו מעות בתוך ביתו, פעם אחת אירע ששכב לישון ולא יכל בשום אופן להירדם, קם הצדיק ממיתו ואמר לבני ביתו, שיבדקו היטב אולי נשארו מעות בבית, בדקו ומצאו מספר פרוטות, וציוה תיכף לתתם לעניים, ואז יכול היה לנוח קמעה.

(פנים מאירים - תולדות)

פעם אחת באה אליו אשה ממדינת רומניה, בבקשה שיברכה שתפקד בזרע, בירכה הצדיק, שהקב"ה ימלא בקשתה, לימים הגיעו ע"י הדואר שלש מאות דינרים, בצירוף מכתב מאיש אחד, שבו הוא כותב: היות שאשתו ילדה לו בכוח ברכתו של הצדיק על כן הוא שולח לו לתשורה את הסך ש' דינרים, כשנתקבלו המעות והמכתב, קרא הצדיק לבני ביתו, ואמר שהמכתב "מלא טעויות": ראשית, יש בהמכתב תוארים גדולים מאוד: לצדיק הקדוש, וכו', ואני - כלום צדיק וקדוש אני? ושנית, גוף הענין מוקשה: כלום פוקד עקרונות אני? ומכיון שכן שמע מינה שלא אלי נתכוון הכותב, ועל כן ברצוני להחזיר להמשלח את מעותי, שמעו בני הבית ולא ידעו נפשם, בבית שוררת עניות ודלות, ואם

סגולות מלכים

סגולות ברזל שמיכם כברזל (כו, יט)

לאשתא צמירתא

אמר רבי יוחנן לאשתא צמירתא [רש"י: חולי שמחממת וקודחת את הגוף] לישקל סכינא דכולא פרזלא, וליל להיכא דאיכא וורדינא [רש"י: סנה], וליקטר ביה נירא ברקא, יומא קמא ליחורק [רש"י: לחרוץ חריץ] ביה פורתא ולימא 'ירא מלאך ה' אליו' וגו', למחר ליחורק ביה פורתא ולימא 'יראמר משה אסורה נא ואראה', למחר ליחורק ביה פורתא ולימא 'ירא ה' כי סר לראות' וגו'.

(שבת סז, א)

לחש למכת ברזל

לחש מסוגל לעצור דם, יאמר ג' פעמים על האבר שממנו הדם שותת, ויסבב המכה באצבעו הקטן, ומועיל למכת ברזל, וזה נוסח: שבקה אחים עומדים בגשר ח' קרדומות בידם, ח' עצים רעננים היו מקצצים, ח' הרים מסתתמים [מסתתמים הרים, מסתתמים] גבעות, מסתתמים הוורידים אשר הדם מהם מטפטף מפלוני בן פלוני, אמן נצח סלה ועד.

(מילט נפשו סימן כט אות ל)

רפואה בראיית מראה מלוטשת מברזל

יש חולי בבני אדם מחמת איזה רוחות, ורפואתו שיראה החולה במראה הברזל שנקרא בלשון אשכנזי 'שטאל' המוכרח אשר הוא כמראה מוצק, וזהו שקוראו כאן 'דפרזלא קליל', כעין נחושת קלל כן יש ברזל קליל המתנוצץ.

(גלילי זוה"ק דרך אמת פרשת תרומה דף קעא, ב)

שתיית מים שכיבו בהם ברזל

מי שיש לו הטחול נפוח בחולי, נשימתו קצרה, ובטורח כל שהוא נלאה בכשלוך ברכים, רפואתו ללבן חתיכה של ברזל באש ולכבותה במים מאה פעמים, וישתה אותם ג' ימים, ומיד יוקטן הטחול ויחזיר לבריאותו, וזהו שאמר (בתיקוני זוהר מט, ב) 'מקוצר רוח וכו' בטחול', וזה בדוק ומנוסה.

(כסא מלך על תקי"ו תיקון כ"א דף נ' עמוד א)

שלא לעשות תיק ברזל למזוזה

שמעתי בשם הר"י בעש"ט שנכון לקבוע המזוזה בתיק שאינו ברזל, מעין משאחז"ל [במ"ש במזבח לא תניף גרזן] אינו בדין שיונף המקצר על המאריך, ובמזוזה כתיב למען ירבו ימיכם, כמ"ש חז"ל [דקאי אמזוזה], וגם על כל מתכות שמעתי ואיני יודע, אם הוסיף השומע לגבי מתכות, שמלשון חז"ל משמע שרק בברזל שייך מקצר (וכ"מ במג"א ס"י ק"ע), ומה שאין נוהגין לעשות תיק למזוזה מכסף זהב [להידור מצוה] הוא מחשש גניבת התיק, וגם בברזל אין קפידא כ"כ ורוב התיקון א"א בלי יתדות ברזל, ובשולחן הוא שאחז"ל (בב"א ק"פ) כנ"ל בסמך קצת למש"ה לא תניף ושולחן כמזבח.

(דעת קדושים, בושטאשט, הל' מזוזה סימן רפט ס"ק א)

ברזל שתחבו בבצל

סכין או ברזל אם תחבו בתוך בצל והניחו זמן מה, אם נגע אחר כך אותו סכין בבשר אדם אפילו כחודו של מחט, ימות מן הארס ההוא.

(רפואה וחיים פרק יב אות קמח)

הוצאת קוץ ברזל

סגולה בדוקה להוציא קוץ ברזל שנכנס בגוף האדם, אם תקח קיבת גדי עם מלח וישים עליה, מיד יצא, ודבר מנוסה הוא.

(ספר מילט נפשו סימן כט אות ק)

שימת ברזל במים בעת התקופה

סגולה להנצל מארבע תקופות השנה, להשים ברזל בתוך המים ובתוך המאכלים, דאז אין רשות להזיק, ובמאכלים ובמשקים מבושלים או כבושים ומלוחים אין צריך להניח שום דבר, כי אומרים שאין לחוש במבושל או בכבוש ובמליח משום תקופה (ש"ד סימן קסז ס"ק ו). ועיין במגן אברהם סימן תנ"ה ס"ק ט' שהוא הדין במניח מלח או חותם במפה מהני, ועיין שם באשל אברהם ס"ק ח' וס"ק ט'. ועיין בשו"ת צמח צדק סימן י"ד שכתב בשם התוספת יום טוב, דקפידת התקופה הוא על פי תקופת דמר שמואל ולא כפי האמת שהוא על פי תקופת רב אדא, עיין שם. ועיין בספר ארוחות חיים (החדש) סימן תכ"ח (אות יב) בהגהות הגאון מברעזאן שליט"א שכתב על זה: עיין בשו"ת שם אריה חלק יורה דעה סימן כ"ח שהשיג על זה, ולכן פסק להקל בתקופות הנוהגים בדיעבד, ואין לשפוך אלא מים דהוי כלכתחלה עיין שם. ועיין ברבי אברהם אבן עזרא פרשת תשא על פסוק (שמות לה, כב) 'וחג האסיף' עיין שם.

ועוד כתב שם הגאון שליט"א: והנה עכשיו המנהג שאין נותנים הברזל לתוך המים או המשקים [אלא מניחים הברזל ע"ג הכלי שבתוכו המים או המשקים], ושמעתי בשם הגאון מה"ר שלמה קלוגר מבראד שאמר, דלפי זה אם מונח בתיבה שהדלתות תלויות בצירי ברזל או סגור במנעל של ברזל או גם בית שהדלתות והחלונות קבועים בברזל או שהגג של ברזל או שתקוע במסמורת של ברזל, יש צד להקל נגד התקופה, ולא אדע אם השמועה אמת, גם קשה לסמוך על זה בדבר שיש בו חשש סכנה כמו שאיתא בעבודה זרה דף למ"ד (ע"א) 'פירוקא לסכנתא' וצריך עיון, עכ"ל. ועיין בשבלי לקט סימן רי"א דין מים שלשין בהם מצות, שכתב כי אין התקופה מזקת ביישוב, עיין שם.

(סגולות ישראל מערכת ת אות מ, יז"ל ע"י הרה"צ רבי שבתי פרייזלער אבד"ק אורשיווע, ותשר"ח)

ברזל ר"ת בלהה רחל זלפה לאה

ולזה רמזו רז"ל להזהר מתקופת השנה בד' תקופות מטפת הדם שהוא רמז לדיני המתעוררין ויורדין בעולם, ולזה יש תקנה בהנחת הברזל שמציל מפני התקופה, ויש ליתן טעם הגון וכשר בעיני אלהים ואדם הוא מכוון על דרך הכתוב 'תרועם בשבט ברזל', ומצאתי בשם גדול אחד הרמז שעל זה התפלל דוד המלך ע"ה שישבר ויהרס הקדוש ב"ה את המצערם שמצערין את ישראל בזכות י"ב שבטים שנולדו מן ד' אמהות שראשי תיבות שלהן הן ברז"ל, ב"להה ר"חל ז"לפה ל"אה. והטעם שזכות האמהות יעמוד לנו להנצל מן הדינים קשים כי כל ענין דם הוא מורה על דינים קשים שהן באין מסיטרא דנוקבא בשב"א שהיא לילי"ת הרשעה עם מחנותיה שבה נכללין ד' מראות דם הטמא.

זה שאמרו רז"ל במסכת נדה, "בנות כותיים נדות הן מעריסות" כי המחנה טומאה של לילית נקראים עריסה מלשון ערס וארס של הנחש הקדמוני. וכמו שאמר הכתוב "השוכבים על מטותיהן הסרוחין על עריסותם". מה שאין כן מחנה השכינה נקרא מטה, "הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים" וגו', ובהיות הדם הנזכר הוא בא מחמשה דמים טמאים שהשתלשלותם מלילית הרשעה נוקבא של סמא"ל, ע"כ אין תקנה להתיש כוחם אלא בנוקבא של הקדושה שהן האמהות שמהן באין י"ב שבטים. ולכן צריכין לזהר להזהיר לנשים דוקא בשעה שמניחין הברזל. מפני התקופה לזכור זכות אמהות ב"להה ר"חל ז"לפה ל"אה שזכותן יעמוד לנו להצילנו מכל גזירות רעות וקשות, כי ענין גדול הוא כשמצריך מעשה עם מחשבה והוא יחוד גדול וחביב מאוד לגבי הקב"ה ומציל מכל רעה ומכל פגע רע בעזרת ה' אלהי ישראל.

(קב הישר פרק מז)

סגולה לצרעת

סגולה לצרעת יקח חדיד"ה חמר"א ר"ל ברזל אדום, והוא כמו פיסולת ברזל, וידיק אותו היטב עד לעפר דק ויערבנו עם חמאה בלי מלח, ויסוך ויתרפא, וטוב לכל נגע ומורסה השם צילנו

(אביעה חידות מערכת צ' אות ב)

סגולה לגדל בנים

בשם הרב סגולה לגדל בנים וכו', עוד סגולה שתשא האשה אצלה חתיכה ברזל תפור בתוך המלבוש, אך לא יסור ממנה בכל יום, ויהיה תפור אף בבגדי שבת ויו"ט. ואמר הוא נ"י שחתיכה מחט שבור אינו מועיל, רק שלא יהיה נקרא בשם אחר רק ברזל, ר"ת בלהה רחל זלפה לאה.

(אמרי פנחס ענינים שונים אות קד)

שלא לחתוך הציצית בברזל

היינו טעמא לעד"ן שנקרא טלית, שהוא ענין עילוי ורוממות מלשון ונטילת ארעא, לפי שכחו להעלות האדם עד מעלה העליונה, וכיון שע"י זוכה לחיי עז, נדע טעם למ"ש שאין לחתוך הציציות בברזל אלא בשינים, משום דאינו בדין שיונף המקצר על המאריך.

(זכר דוד, מודינה, מאמר א פרק סו)

לחפור ולחקוק אותיות בברזל

סליטרי וויטריאל רומאנו ווירדיטי וסולימאן שוה בשוה מכל אחד ואחד, והרתחים מעט במים, או תזילם באלבניק, ובמים האלו תוכל לחפור ולחקוק אותיות בברזל.

(ספר הפעולות לר"ח וויטאל ח"ג סי' עז)

לתפוש היד בברזל חם בלי כויה

אם תמשח ידך בחלב כלבתא, תתפוש ידך בברזל חם ולא תכוה.

(ספר זכירה דף מא ע"א)

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקולן שטפנישט

מצבת קברו המחדשת של
הגה"צ רבי ישראל אברהם
פורטוגאל זצ"ל רבה של
סקולען ברומניה

הגה"צ רבי ישראל אברהם פורטוגאל זצ"ל אב"ד סקולען ומה"ס שו"ת 'שם ושארית ישראל'

נסתלק ל"ג בעומר תרע"ה ומנו"כ בסקולען רומניה

כ' אבי מורי הרב [הגה"צ רבי ישראל אברהם פורטוגאל זצ"ל אב"ד סקולען] היה נחשב במדינת רוסיה ובפרט בפלכי פאדאליא-וואלין בעסרביא לאחד מגדולי הרבנים, שהרבה רבנים ת"ח מובהקים היו מריצים לפניו שאלותיהם בהלכות הקשות להם, ובעת ההיא לא מי שרצה לטול את השם 'רב' היה נוטל, כי הרבנים שבכל עיר ועיר היו בקיאים ומובהקים בכל ארבע חלקי שו"ע וגם הרבנים השואלים מאבי מורי הרה"ג זצ"ל היו ת"ח גדולים וסמכו עליו בהוראות בתשובות שהשיב להם, וכדאי לציין שבין השואלים ומביאים דבר הקשה לפני אבי מורי הרב המחבר ס' שו"ת 'שם ושארית ישראל' היה גם אחד מגדולי האדמו"רים במדינת רוסיה כ"ק אדמו"ר הרה"ק ר"ר יחיאל מקריליוויץ זצ"ל [אודותיו בבאר בשדה גליון 390],

זוסיא פורטוגאל זצ"ל - אדמו"ר מסקולען, מסר נפשו למען ילדי ישראל להצילם ברוחניות ובגשמיות ועבר כמה וכמה הרפתקי מידיהם של שונאי ישראל ברומניה, עד שזכה להנצל מהם ויצא וקבע את מגוריו באמריקה ומשם זרועות ידיו פשוטות להמשיך במלאכת הקודש להציל נפשות ילדי ישראל ע"י הקמת מוסדות 'חסד לאברהם' בארה"ק. נלב"ע ביום כ"ט מנחם-אב תשמ"ב ומנו"כ בביה"ח במאנסי. (אודותיו ראה בגליונינו באר בשדה מספרים, 41,348, 499).

לפנינו תולדות חיים של רבינו רבי ישראל אברהם כפי שכתבם בנו בעל ה'נועם אליעזר' זצ"ל בספרו שהוציא 'שם ושארית ישראל'.

הגה"צ רבי ישראל אברהם פורטוגאל זצ"ל נולד בשנת ת"ר לערך בעיר סאטינוב, ויצא עליו שם כתלמיד חכם מובהק וירא השם מנעוריו. בעקבות גזירת הקנטוניסטים הוברח לטלוסט אצל תלמיד הגה"ק ר' ישעיה שור זצ"ל ומשפטרה עליו זוגתו (של רבו) הוברח ליאס שברומניה שם נתגדל והיה לתלמידו המובהק של רבו הגה"ק רבי ישעי' שור מחאטיין-יאס בעמח"ס 'כליל תפארת' עה"ת.

רבי ישראל אברהם זצ"ל שימש כרב ואב"ד בכמה מקומות ואלו הן: סטודניצא ליטניוועץ, בפולין נאוא, אושיצא, וסקולען, בבסרביה-רומניה אשר ע"ש נתפרסם הוא ובניו בקרב הארץ.

רבי ישראל אברהם זכה לבנין וחתנין רבנן. המפורסם מביניהם היה כ"ק הרה"צ רב אליעזר

באר בשדה - שטפנישט

שער בית העלמין דסקולען שנחרב עד היסוד במרכז נראית מצבת קברו של הרב אב"ד הגר"א פורטוגל זצ"ל משמאל נראה מסוף הגבול בין רומניה למולדובה שכן בית העלמין נמצא חצוי בצד הרומני וחצוי בצד המולדובי

שנגע לנפש בימי הצאר הרוסי ונתן לו אבי הרב ז"ל קמיע שכתב בעצמו (מה שכתב אינני יודע) שיאחזו בשעת המשפט ובעז"ה נשתחרר האיש.

היה גם גדול ביראה א"א לתאר דבקו בשבתות וימים טובים בזמירות של שבת ויו"ט בזמרו את השיר הקדוש של ר' ישראל נג'ארא זצ"ל 'קה רבון עלם' היו עניו זולגות דמעות בדבקו בהקב"ה, ויצויין כי אמנם רבנותו האחרונה בעיר סקוליען לא היתה בסביבה חסידית, בכ"ז התחזק ביראתו ועבודתו להקב"ה בשמחת שבתות וימים טובים. ועל אף שהיה במצב פרנסה דחוקה עם משפחה גדולה היה מכניס אורחים באהבה נפלאה, ואיתו עימו עזרתו בקודש אמי מורתי הרבנית בת הגה"צ ר' חיים מסלאפקוויץ זצ"ל, שהיה נכד הגה"ק מח"ס תורת חיים על הש"ס ומצאצאי שאר צדיקים.

לימוד תורה מתוך ענווה ויראה

לימודו היה ביראה וענווה, הרבה פעמים באמצע לימודו היה מתוודה בזה"ל אוי רבוננו של עולם חטאתי עויתי פשעתי, כדאי להזכיר שבעת שהיה לו לימוד עמוק או שצריך להשיב תשובה היה סוגר עיניו בדביקות גדולה במדת הכנעה וענווה בבחינת 'מאן דאיהו רב איהו זעיר', ובהתוודות לה' על החטאים כמוכא בספה"ק שאם רואה הלומד בלימודו שקשה לו להבין יתודה לפני השי"ת על חטאיו ויפשפש במעשיו ויעשה תשובה כי קושי ההבנה שורשו מהחטאים שנעשו כמסכים המבדילים ר"ל לדעת האמיתית, ובהרהורי תשובה והתוודות לפני בוראו יחונן בדעת אמת.

הלא ידוע דבית שמאי מחדדי טפי עכ"ז זכו ב"ה לקבוע הלכה כמותן מפני שהשפילו א"ע נוחין ועלובין היו וכו' ומקדימין דברי ב"ש לדבריהן כמחז"ל בעירובין י"ג. ואפשר בזה לפרש הכתוב ידרך ענוים במשפט כי ע"י מדת ענוה ידריכם הקב"ה בדרך האמת לכווין למשפט צרק לאמיתתה של תורה וילמד

דשמיא ונאמרו מתוך חכמה שחנן אותו השי"ת וכמה פעמים זכה שע"י עצותיו הנבונות הציל אנשים מאסון. פעם אחת היה לאיש אחד משפט קשה בערכאות ובסכנה נפשית גדולה, והעורכי דין לא מצאו עצה, והוא ע"י עצתו הטובה בס"ד ניצול האיש מהאסון, הוא לא נתן קמיעות, רק פעם אחת אני זוכר שהיה לאיש אחד משפט קשה מאד

שהי' בן הרהצה"ק אדמו"ר משולם זוסיא מזינקוב זצ"ל בהרהצה"ק רבי יצחק מאיר בן הרה"ק ה'אוהב ישראל' הרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא זי"ע ועכ"י, הרה"צ ר' יחיאל הג"ל היה חתן הרה"ק ר' יהושע מבעלזא זצוק"ל ומחותנו של הגה"ק ה'דברי חיים' זצוק"ל וכל דבר הקשה הביא לפני אבי מורי הרב זצ"ל ונדפס בפנים הספר איזו מהתשובות לאדמו"ר הנ"ל זצ"ל.

אבי מורי הרב זצ"ל מחבר השו"ת 'שם ושארית ישראל' שבס"ד נוציא עתה לאור, היה תלמיד מובהק ומוסמך מהרב הגה"ק ר' ישעיה שור זצ"ל מעיר יאסי והמדינה מח"ס הק' 'כליל תפארת' על התורה המלא חריפות ובקיאיות בנגלה ובנסתר, הרה"ק ר' ישעיה שור זצ"ל היה בחסידות וקבלה תלמיד של הרה"ק ר"ר מרדכי מקרעמניץ בן הרה"ק המפורסם המגיד ר"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע ועל כל ישראל.

אבי מורי הרב המחבר שו"ת הנ"ל היה מחונן ומפורסם בסברא ישרה בלימוד התורה"ק בעודו צעיר לימים נשא ונתן בהלכה עם הגאון הגדול ר' יוסף שאול נאטינזאהן ז"ל ובתשובת הגאון הנ"ל לאבי מורי הרב ז"ל בשו"ת שו"מ מהד"ת סימן כ"ב כינהו בכינוי חריף וגדול, והגאון הגדול ר' ארי' לייבוש בלחור ז"ל בשו"ת שם ארי' [בתשובתו לאבי מורי הרב ז"ל בענין 'חליצה', ומוכא השו"ת בפנים הספר] שיבח מאד את דברי אבי מורי הרב ז"ל וסיים שכל דברי אבי ז"ל הם טובים ונכונים ומכוונים להלכה.

אבי מורי היה אז צעיר לימים במקום רבנותו הראשונה עיר סטודינצא הסמוך לקאמניץ-פאדלסק, בימי עלומיו לא רצה להיות רב, ורבו הגה"ק ר' ישעיה שור זצ"ל גזר עליו שהיה רב בישראל ובכתב ההורמנא שנתן לו שיבח אותו הרבה.

אבי מורי זצ"ל היה מפורסם לחכם במילי דעלמא ובעצותיו הנכונות. ותמיד היו אלו עצות נפלאות הן במילי דעלמא והן במילי

שער ספרו שו"ת 'שם ושארית ישראל'

חזר לעולם נובע מתוס' ב"ב כ"א ע"ב יעו"ש מוסר השכל.

איזה יום לפני פטירתה אמרה לי (אני הייתי הקטן מהאחים בן זקונים כפשוטו ולא כמדרשו יעוין בפרש"י ז"ל בפירוש בן זקונים הנאמר ביוסף הצדיק) פירוש על תפלתנו 'הסר שטן מלפנינו ומאחרינו, מה זה מלפנינו ומאחרינו, ואמרה כי מה שמכין לו תורה מצות ומע"ט בימי חייו זהו ההולך לפניו כמאה"כ 'צדק לפניו יהלך', ומה שהבנים מזכים את נשמתו אחר פטירתו בלימוד ובצדקה עבור נשמתו ובהתנהגותם הטובה שבזה מכבדים את נשמות ההורים זהו הולך ובא אחריו, אחר הנפטר בבחינת ברא מזכה אבא, ובעו"ר היצחק"ר אינו מניח בימי חייו שיכין א"ע כראוי שיהיה לו מה שילך מלפניו אחר פטירתו, ואח"כ בא להבנים וג"כ מפתה אותם שלא נחוץ לזכות את ההורים כי כבר הם זיכוי לעצמן, וממילא אין לו מה שילך לאחריו היינו לזכות את הנשמה אחר פטירתו זהו שאנו מבקשים 'הסר שטן מלפנינו ומאחרינו' הן ממה שצריך להכין לו בעצמו שילך לפניו צדקו והן ממה שצריכים הבנים לזכות את נשמתו ברא מזכה אבא שהוא בחינת מאחוריו.

אמרו על אביה הרב הגה"ח ר' חיים הנ"ל זצ"ל שהיה בעל רוח"ק, במקום רבנותו עיר סלאבאקאויץ במדינת פאדאליא (רוסיה) היה מקודם הרב הצה"ק אדמו"ר ר' ארון מקליוואן זצ"ל שהיה מתלמידיו של אור ישראל מהר"י בעש"ט הק' צוק"ל והרב הצה"ק ר' ארון ז"ל הנ"ל היה מגיד משרים בעיר הנ"ל סלאבאקאויץ, ואחר זמן ידוע שנתקבל אבי זקני לאב"ד בעיר הנ"ל כתב לו הגה"ק ר' ישעיה שור זצ"ל אשריך שזכית להיות במקום ארון הקודש, אצל זקני הרב הנ"ל זצ"ל היה כתב יחוס עד רש"י ז"ל.

ספרה לי אמי הרבנית נ"ע שאבי הרב הגה"ח הנ"ל שהי' נכד הגה"ק מח"ס תורת חיים וצאן קדשים על הש"ס וסדר קדשים, דודו של הגאון תבואת שור זצ"ל, זקני הרב ר' חיים הנ"ל זצ"ל הי' מקודם בבד"צ של הגאון הצ' ר' ישעיה שור זצ"ל בעיר ואם בישראל עיר יאסי (רומניה) אולם הוריו שהיו דרים במדינת רוסיה גזרו עליו בגזרת כבוד או"א שישבו אליהם, בימים ההם הי' קשה להשיג רשיון (פאספורט) לצאת ממדינה למדינה, והי' מוכרח לעבור את הגבול בלא רשיון ממשלתי כדי לקיים מצות כבוד או"א, הנה פרוט נהר גדול (עומק) הי' מפסיק בין מדינת רומניה ובין מדינת רוסיה, ובליילה עת ששומר הגבול הי' ישן, או אפשר שיחד את שומר הגבול ושט בנהר, אולם באמצע הנהר נפל בבור שבנהר והתחיל להטבע, (ומלבושיו קיפל והעטיפם על ראשו) ואיבד כחותיו והי' בסכנה גדולה ר"ל, והנה ראה פתאום הוטט אליו איזה ענף מהאילן ואחז והחזיק א"ע בהאילן, ובזה ניצל ושט עד שעבר הגבול, ובבואו לבית הוריו נודע לו שבלילה ההוא שהי' בסכנה גדולה להטבע בנהר הנ"ל מתה פרתו של אביו, וראו כמה גדולים דברי חכמים אשר מובא בפסחים

העצה שנתן בליל פטירתו

דבר תורה האחרון שנשמע מפ"ק של רבינו בעל השו"ת שם ושארית ישראל' הגה"צ רבי ישראל אברהם זי"ע בליל ל"ג בעומר ולמחרתו ביום ל"ג בעומר שנת תרע"ד השיב נשמתו אל יוצרה.

אמר בשם הרה"ק רבי אברהם יעקב זצ"ל מסדיגורא בנו של אור ישראל וקדושו הרה"ק רבינו ישראל מרח"ן זי"ע ועכ"ל בדרך המוסר בפסוק 'רבות מחשבות בלב איש' מנין בא ללב האיש היהודי רבות מחשבות, - היתכן שיהיה בלב איש יהודי רבות מחשבות, והתירץ הוא 'איש, איש - הוא לשון אדנות, כמו 'איש' כהן גדול' היינו, שהאיש מחזיק עצמו בגאות ואדנות, 'ועצת' וא"כ מה העצה לכוך, כנגד מחשבות פסולות אלו? ה' היא תקום' שאיש יהודי זה יקיים את הפסוק 'שיויתי ה' לנגדי תמיד' וזה יהיה לו לעצה ועזר כנגד ה'רבות מחשבות בלב איש'. ע"כ בשם הסבא קדישא הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורא צוק"ל.

עניים דרכו, ובסה"ק מובא רמז לזה דע"י מדת ענוה יזכה לכוין להלכה, בכתוב בתהלים הריעו לה' כל הארץ ראשי תיבות הלכה, דלשון הריעו יתפרש ג"כ מלשון שביירה, תרועם בשבט ברזל, וידוע שחז"ל פירשו עפ"י התרגום תיבת תרועה גנוחי גנח ילולי יליל, כי לכוין להלכה אמיתית צריכים לב נשבר בהכנעה לפני השי"ת גנוחי גנח בהתודות על עונותינו ועונות אנשי ביתו ולבקש מלפני השי"ת חונן הדעת שיכוין לאמיתות של תורה לא להתגאות בחריפותו ובקיאיותו ולהראות להעולם את גדולתו, וכמאמר הנביא אל יתהלל חכם בחכמתו כי החכמה לא שלו היא כפירוש המפרשים, ומצינו בגמ' תפלה לכוין להלכה בכניסתו מהו אומר יעוין בתפלת ר' נחוניא בן הקנה בברכות כ"ח, וזהו רמזו בכתוב הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה, לזאת כדאי ללומדי תורה ורבנים בעלי הוראה להגות בספרי הגדולים מדורות שלפנינו שלימודם היה ביותר ביראה ואהבה הכנעה וענוה.

תשובותיו מתוך יראה וכבוד לגדולים אשר בארץ

בתשובה א' לרב א' ת"ח מפורסם במדינת בעסרביא, ששאל את אבי מורי הרב ז"ל שאלה חמורה בעניני אישות, ואבי הרב ז"ל השיב לו, והרב הנ"ל השיג על תשובתו בפלפולים שונים, ואבי הרב ז"ל השיב לו על השגותיו, וכתב לו בתחלה וז"ל חשתי ולא התמהמהתי להשיבו בתוכחת מגולה ואהבה נסתרת מכותלי מכתבו ניכר שחשב עלי שרצוני להראות בתשובתי איזה חריפות, ע"כ לא דקדק הן בעיקר הדין והן בדברי ובא ג"כ כנגד זה להראות שגם ממנו לא יבצר, אולם ידידי לא כן עמדי כי כבר מקובלני מאדמו"ר המובהק וכו' מורי ר' ישעיה שור ז"ל זי"ע האבד"ק יאסי שהרחיק אותנו מדרך זה והורה אותנו לילך בסברה ישרה ובפרט בהגיע תור הלכה למעשה וכו', והשיב להרב על השגותיו, ובתשובה אחרת ג"כ בעניני אישות השיב להשוואל שכתב על איזה תש' מהרב"ב לאו דסמכא נייהו, הוכיח את הרב הנ"ל וכתב: תמה אני על כבודו, איך מלאו לבו לכתוב על דברי הרב"ז שהוא אחד מגדולי הפוסקים אשר כל בני נשען עליהם ולומר שדבריו לאו דסמכא נינהו, ואם לאנשים כמונו יקשה על דבריו צריכים אנו למשכנוי אנפשינו ולתרץ דבריו, ואם לא יכולים להשלים או שנמצא הדבר עצמו שנאבד, נוכל לתרץ דבריו נתלה בחסרון ידיעתנו ולא לדחות דבריו כלאחר ידו ע"כ דברי תוכחה להרב הנ"ל, ואח"כ כתב לתרץ דברי הרב"ז ז"ל. מדברים אלו וכו"ב בולט מדת ענותנותו, ואיך שחלק כבוד להגדולים שלפנינו ולדבריהם.

הרה"ק הנועם אליעזר מסקולען עם רבני רומניה וחסידיים, לצידו הרב הכולל הד"ר דוד משה רחן ז"ל

'ביתו זו אשתו' - הרבנית הצדקנית ע"ה

אמי מורתי נ"ע היתה מצוינת ביראה ובהכנסת אורחים באופן מצוי, היתה עזר נכונה לאבי מורי הרב המחבר זצ"ל, והיתה במס"ג מהנשים הזכין כדאמר ליה רב לרבי חייא 'נשים במאי זכין באקרובי' בנייהו לבי כנישתא' וכו', וגם אחר שהוגדלו הבנים היתה אומרת לנו מוסר שלא לאבד את הזמן ח"ו. כמה נעים ואמיתי המוסר שהיתה אומרת לנו איך להוקיר את הזמן כי אם אבדת מעות או איזה דבר חשוב אחר כמה אתה מצטער והלא זה או שתמצא הדבר עצמו שנאבד, או שתקנה חפץ כזה, ואם אבדת מעות המקום ימלא חסרונך, אבל אם אבדת שעה שלא למדת היא אבדה שאינה חוזרת לעולם אפילו בעד מיליוני כסף, א"א לקנות חזרה, וכל ימי חיך לא תוכל להשיב את הזמן שאבדת בדברים בטלים ולא למדת תורה, מוסר זה שעל אבוד הזמן שאינו

קח"י אמר רב חסדה (ס"א ר' יהושע בן לוי) מאי דכתיב הודו לד' כי טוב, הודו לד' שגובה חובתו של

אדם בטובתו עשיר בשוורו ועני בשיו וכו' ופרש"י ז"ל מפסידו ממון ומכפר על גופו עכ"ל, ועד כמה

גדולה ההשגחה פרטית של הבורא ית"ש, והקב"ה משלם שכר טוב לצדיקים להצילם ולהושיעם.

מעשי צדיקים

לביתם, אברך א' הכניס את אבי מורי ז"ל - אותו אברך היה עילוי גדול שהי' יודע ספרי הרמב"ם ז"ל בעל פה, והי' ג"כ מתלמידיו של הגה"ק ר' ישעי' שור זצ"ל - הכניסו לביתו ולמד אתו, ובעבור איזו זמן מתה אשת אברך הנ"ל, וכמובן נשאר הילד בלי הורים שהולידו אותו ובלי אם שגדלה אותו, הילד היינו אבי מורי ז"ל נחלה ר"ל ונפל למשכב ובליהל בעת שישן ראה את האשת הצדקנית הנ"ל שהתחילה לגדל אותו, באיזו מראה ואמרה לו הבאתי לך רפואה מגן עדן איך האב דיר געברענגט א רפואה פון דעם גן עדן וקם מרפואה שלימה. י"ר שיתרפאו כל חולי ישראל ברפואה ויפעל בתוך כ"י בקרוב.

ג. עוד סיפר מעשה מעיר סאטינוב, עיר מולדתו של אבי הרב זצ"ל, שבעל הבית אחד בנה לו קנה לו בית ומעת שנכנס לדור בבית היתה לו דאגה גדולה בצער גידול בנים, שמתו לו איזו ילדים בבית הנ"ל וראה כי קורות רעות קורות בבית הנ"ל ועי' זה מתו הילדים זה אחר זה שלא כדרך הטבע, אשת הבעל-הבית הנ"ל בקשה את בעלה שיסע לאיזו מצדיקי הדור שיבקשו רחמים על זה ואם לא רצה הבעל כי היה מתנגד לאדמו"רים, עד ששוב נתעברה האשה ופחדה שלא יקרה ח"ו גם להעיבור הזה אסון וכתבה לפני בעלה ופעלה אצלו שיסע לאדמו"ר הק' המפורסם הרה"ק ר' דוד משה מטשארטקוב זצ"ל בנו של הרה"ק אור ישראל מרחין זי"ע ועכ"ל. ונסע ונהג וכתבו לו פתקא ובקשה ועל הענין הנ"ל ונכנס לאדמו"ר הנ"ל זצ"ל ואמר לו כשתלד אשתך תקרא את הילד בשם ההפסדה הנביא. והבין הבעל את דבריו ואמר לו

ונרוץ. בימים ההם כשהיו צריכים ללכת ברחוב בלילה היו משתמשים בפנס הנקרא לאמטערן או פנס של זכוכית ובו היו מדליקים נר. כמובן שדודי לא העיז לשאול אותו על כך ויצא יחד עמו והחלו לרוץ מתוך פחד שנפל עליו כפקודת רבו הרב ר' חיים. עד שבאו לבית א' ושם ישנה אשה אחת עם בנה, והכה הרב ר' חיים הנ"ל על החלון וצעק 'גיך גיך נעם אראפ די האנד פון דעם קינד דו זאדושיסט עם', [מהר מהר הסיירי ידיך מן הילד הרי את חונקת אותו] ומתוך צעקותיו הקיצו שם בבית ונודע שהאשה ישנה עם ילדה הרך ומתוך שנתה הניחה ידה והכבידה על לב הילד ועל פיו הרך, והילד לא הי' יכול לנשום מכבידות היד של אמו, ולולא הצדיק הנ"ל היה מת הילד ח"ו כי לא יכול לנשום, והרב הצדיק הנ"ל הרגיש בביתו ורץ להציל את נפש הילד והחיהו זי"ע ועכ"ל.

ב. סיפר שבילדותו בימי הקאנטאניסטען ימ"ש שהקיסר של רוסיה בלע"ז צר הי' אז הצר ניקולי שהי' צר צורר ליהודים וגזר גזרה וגזר גזירה לקחת שולל את ילדי ישראל ושהממשלה תחנכם ותגדלם להיות אנשים וכשיוגדלו יהיו אנשי חיל הצרה היתה גדולה ידוע מחז"ל קשה המחטיא לאדם יותר מהורגו, ההורים הבריחו את הילדים מעבר לגבול, אבי מורי הרב הי' ג"כ בין הילדים שהוריו הבריחו אותו מעבר לגבול העיר סטאנאו עיר מולדתו היתה סמוך לגבול ומעבר לגבול סמוך היתה העיר טוסט או טלוסט, במדינת גליציה שהיתה שייכה אז למדינת עסטרייך, (ידוע שמהר"י בעש"ט זצ"ל דר שם איזו זמן) אנשים מישראל שמעבר לגבול היינו מדינת גליציה קירבו את הילדים והכניסום

סיפורים שסיפר הגה"ק רבי ישראל אברהם מסקולען זי"ע בעל השם ושארית ישראל ונכתבו ע"י בנו בעל ה'נועם אליעזר' מסקולען זי"ע

א. סיפר אאמו"ר הרב ז"ל שנולד בעיר סאטנוב במדינת רוסיה פולין, לאביו שהיה תלמיד חכם גדול וחסיד מפורסם והעיר סאטנוב היתה מפורסמת לעיר מלאה חכמים וסופרים, הגאון הקדוש ר' סענדער מסאטנוב ז"ל הגאון הקדוש ר' ישראל חריף זצ"ל, תלמיד של מהר"י בעש"ט הק' צוק"ל ועוד גדולים מפורסמים, שם הי' דר בדורו הרה"ק הנקרא ר' חיים אלכסנדר זצ"ל שהי' מחותנו של הרה"ק המפורסם ר' מאיר מפרמישלאן זצ"ל, הצדיק ר' חיים הנ"ל סידר בבית מדרשו משמרות של אברכים לומדי תורה בלילה (ידוע מה שאמרו רבינו הרמב"ם ז"ל בהל' תלמוד תורה איך שהזהיר הרמב"ם על למוד תורה בלילה וכתב אין אדם קונה רוב חכמתו אלא בלילה אמרו חכמים אין רינה של תורה אלא בלילה שנאמר קומי רוני בלילה) ובכל לילה הי' משמר אחר שלמדו אצל הצדיק הנ"ל כל הלילה. בין האברכים הי' גם דודו הזקן של אבי הרב ז"ל שמו הי' ר' דוד ע"ה (דר) אח"כ בעיר דינאוויץ נתפרסם אח"כ לת"ח גדול תורה וגדולה במקום א' ונקרא במדינת פאדאלא ר' בערעלא סטאנאווער לעת זקנתו נעשה סגי נהור ולמד ש"ס זוה"ק בעל פה) פעם א' בלילה ישן דודי אחי ר' דוד הנ"ל אצל הרה"ק ר' חיים הנ"ל ולמד, הרב ר' חיים זצ"ל נתנמנם והקיץ הרב ר' חיים הנ"ל מתנמנתו וקרא בקול לדודי הנ"ל: בערעלא בערעלא גיך צינד אן דעם לאמטערין לאמיר לויפען, [מהר מהר הדליק את נר הפנס

הנועם אליעזר למרגלות הרי הצ'כלאו שבפיאטרא ניאמץ במסגרת מסעותיו לחיזוק היהדות והיהודים בערי רומניה

טאקי דאך דער הפטורה, [- אכן, כפי ההפטרה] כפי שר"ל הכיר בו שהוא מתנגד ע"כ חזר וכפל לו את הדברים.

הבעל הנ"ל חזר לביתו, ובעבור איזו חדשים ילדה אשתו בת וקראה בשם ההפטרה של פ' בא היינו מלידת שמשון הגבור ואביו מנוח ואמנם לא נאמר שם של נקבה, ורק נאמר המעשה עם המלאך ה' שנראה להאשה, אמו של שמשון, אולם לא נזכר שם האשה אמו, עד שמצאו בגמרא בבא בתרא דף צ"א שם נאמר 'אימיה דשמשון צלפונית' ובחכמת שלמה מהרש"ל ז"ל כתוב ז"ל: נ.ב. צלפונית היא אמו של שמשון כדברי הימים בסוף ימי יהודה והוא טוב מפני רוח רעה מצאתי (עכ"ל) רבינו המהרש"ל ז"ל בש"ס. אז ראו כוח קדשו של אדמו"ר הרה"ק ר' דוד משה זצ"ל מטשארסקוב כי ראה ברוח קדשו שתלד נקבה, ובאיזו פרשה והורה לקרות את הילדה בשם שהיא סגולה לגרש רוח רעה מהבית, כוח קודש כזה הוא רוח קודש גלוי.

ד. עוד סיפר לאדמו"ר הרב ז"ל מהרב המגיד הק' ר"ר מיכל מזלאטשוב זי"ע ועכ"י שקודם שנתפרסם מיהו (ידוע שהצדיקים לא רצו בפרסום ונתפרסמו בעל כרחם), והי' עני גדול ובכל זאת וב"ב דוחק גדול ופעם א' שהלך מביתו לביהמ"ד ומצא מטבע של זהב על הארץ (א גאלדען פינפטערל) וכשהטה עצמו להגביה אמר לעצמו חלילה זיך בייגען צו געלט, (לאיש ישראל ישתחוה לזהב?) ולא הגביה את המטבע ואח"כ נסע דרך הרחוב והמקום ההוא איש עשיר בעגלה יפה וראה ג"כ את המטבע ההוא ועמד עם העגלה שלו והלך והגביה את המטבע הנ"ל וחשב לעצמו זאת ודאי אינו הפקר אעשה בו דבר שאין בו סימן הוא וכבר נתיאשו הבעלים ממנו עון הדבר אולם כפי שראיתי מאז בבית המדרש אברך א' שלומד בהתמדה ובוודאי מסתמא הוא הלך בדרך לביהמ"ד אולי יפנה שם (זה הי' הר"ר מיכ"ל זצ"ל הנ"ל שראה ולא הגביה את המטבע) ונתן לו וכך הי' האברך הלך עם המטבע לביהמ"ד ומצא את הרב הצדיק הנ"ל ונתן לו.

ה. סיפר עוד בימי הטורי זהב זצ"ל שדר בלעמבערג (עיר לבוב) וכפי שהתפלל בביהמ"ד שנקראו נייט קלויז, קראו את הגאון בעל ט"ז זצ"ל ר' דודיל נייט קלויזער. ומעשה שהיה אשר בעיר הנ"ל היה דר איש חייט א' שהיה איש פשוט ולא יכל ללמוד רק היה אומר תהילים, ובכל לילה אחר חצות היה אומר כל ס' תהלים בביהמ"ד, כמובן שפעל אצל השמש והבין ומסר לו המפתח של ביהמ"ד בכל לילה שיוכל לעשות כמנהגו. פעם א' (אינני זוכר השנה שסיפר

בעת מסע הרה"ק המאור ישראל מסקולען לקברי אבותיו 'מסע ל"ג בעומר תש"ע' המפורסם, ערך תפילה מיוחדת בציון הקודש הרה"ק אדמו"ר משטפנשט זי"ע א' בעיר יאס הרחוקה 24 ק"מ מסקולען, נראה בתפילה ובהדלקת הנר לצידיו הגה"צ רבי יואל טוביאס שליט"א רב אב"ד שכן ו' בב"ב והרה"ק אברהם יעקב סלמון שליט"א רב קהל שטפנשט

אדמו"ר מסקולען זצ"ל בציון רבו של ה'שם ושארית ישראל' הרה"ק רבי ישעיה ב"ר משה שור זצ"ל אב"ד יאס ובעל ה'כליל תפארת' בבית העלמין בעיר יאס בעת 'מסע ל"ג בעומר תש"ע'

אבי מורי ז"ל) לא היו לו להחייט הנ"ל את המפתח שיוכל לכנס לביהמ"ד, ולא היו לו נר ורוצה לומר התהלים לפחות אצל פתח ביהמ"ד מבחוץ והשתדל לומר התהלים לאור הלבנה מהחל עד גמירא פתאום ראה אדם עובר דרך המקום. איש בעל צורה נהדרת ושאל את החייט אם יודע היכן דר ר' דודיל נייט קלויזער [בעל הט"ז], ואמר והראה לו החייט כתוב היכן דירתו של הגה"ק הט"ז זצ"ל,

אח"כ רואה עוד איש בעל צורה נהדרת עובר דרך שם ושאל אותו ג"כ כנ"ל והראה לו החייט מקום דירתו של הגה"ק הנ"ל, אז רואה שוב אדם עובר דרך מקום הנ"ל איש קרוע ובלוי בלא הדרת פנים של ת"ח, ושאל אותו ובקש שיאמר ויורה לו היכן דר הגאון הנ"ל והאיש החייט הנ"ל שראה זאת את השלושה ואת השלישי שהוא חסר הדרת פנים של ת"ח לא העיז לשאול מי הם, ואת האחרון הנ"ל אמר לו לא אומר לך עד שתגיד לי מי הם האנשים הראשונים ומי אתה, אז אמר לו דע לך שהראשון היה אליהו הנביא והשני הוא אלישע הנביא ואני האחרון הוא גיחזי שמאז שהלך לעולמו לא היה לו מנוחה נכונה ועתה הוחלט אצל ב"ד של מעלה לתת לו איזו תיקון שיחליטו רבו אלישע הנביא ורבו של רבו אליהו הנביא וב"ד של מטה של גאון הדור הוא הטורי זהב, (ובחרו) ומן השמים זיכו לו להחייט הנ"ל להיות לו גילוי אליהו ואלישע בזכות שהיה נזהר כ"כ לגמור תהלים בכל לילה, וגם לילה א' זו שלא היו לו מפתח לכנס לביהמ"ד ולא נר עמד בנסיין והשתדל ויגע לומר תהלים לאור הלבנה מהחל עד גמירא והעיקר שלא להניח ממנהגו אפילו לילה א' לזאת זכה לגילוי נורא זו.

ו. סיפר פעם לאדמו"ר אור ישראל וקדושו הרה"ק ר' ישראל מרחין זי"ע ועכ"י שבא לפניו איש א' שהי' בדאגה גדולה ובא לפני הרה"ק מרחין במר נפשו להתברך בברכות צדיק ושפך שיחתו לפני הרה"ק הנ"ל זצ"ל ובכה לפניו. אדמו"ר מרחין בתחלה לא ענה לו דבר ובפעם השלישית שחזר ובכה אז בכה הרבה ואמר להרבי רבי אין לי עוד שום עצה, איך האב שוין קיין עצה אז פנה הרבי אליו ואמר לו עתה בטח יעזור לך ה', דוד המלך אמר בתהלים (י"ג) 'עד אנה תסתיר את פניך ממני עד אנה אשית עצות בנפשי' כי כל הצרות נעשו מהסתרת פנים, וכשאדם נותן זאת ללבו ומאמין בה' בכל כוחותיו אזי ה' מופיע לו ומושיעו, שאדם צריך לתת ללבו העיקר לזכור שכל כוחותיו ועצותיו הכלת מאת ה', אך מי שמאמין בעצותיו היינו שהוא בעצמו יכול לעשות כך וכך ועי"ז יושע הרי שהי' ית' מסתיר פניו ממנו. וזה שאמר דוד מלכנו 'עד אנה תסתיר את פניך ממני' עד אימתי יהיה ההסתרת פנים ח"ו 'עד אשית עצות בנפשי' היינו כל זמן שאני בוטח בעצותי עד אז אהיה מתגולל בעפר ובצרה ח"ו ובהסתרת פנים, ואינו יוצא מצרה ח"ו אך כאשר יכיר שהכל ממלך העולם אזי יושע לאלתה. וכך אמר לו הריז'נער: עכשיו שאמרת שאין לך שום עצה אז בטח יעזור לך ה'. וכן הי' שהאיש נושע ב"ה.

תמונות: אריכון מכון תורת אמת שטפנשט, דוברות האגודה למקומות הקדושים ברומניה, אריכון הרב אברהם רכטשפר

מוסדות שטפנשט בארץ הקודש

רחוב מהרש"ל 13 בני ברק

הקהל הקדוש מוזמן למעמד תפילת רבים

'אבות על הבנים'

שיתקיים ביום חמישי כ"ז אייר תשפ"ו [14/5]

ערב ראש חודש סיוון

מוקדם

בציזון הקדוש של מרנא הרה"ק הצדיק זיע"א

משפטנשט

בבית העלמין נחלת יצחק גבעתיים

אוטובוסים חינם

למעמד הנשגב ביום המסוגל בציזון הקדוש

תחבורה תצא בשעה 14:00 מבני ברק

במסלול: מגן ורשא דרך התחנות רחוב רבי עקיבא - חזון איש עד למגרל המים

ומשם לנחלת יצחק גבעתיים ציזון הקודש

מקומות נפרדים לנשים

חזור כעבור שעה

הדשמה במוקד ההסעות 03-579-03-03